

2023-YILDA BANKLARNING RAQAMLI XIZMATLARIDA YUTUQLARI
ACHIEVEMENTS OF BANKS IN DIGITAL SERVICES IN 2023
ДОСТИЖЕНИЯ В ЦИФРОВОМ ОБСЛУЖИВАНИИ БАНКОВ В 2023 ГОДУ

Zuhurov Kamoljon Zuhur o‘g‘li

Biznes va tadbirkorlik oliy maktabi doktoranti

+998(91)954-54-06

Jo‘raxolov Nurjahon Botirjon o‘g‘li

Toshkent Moliya instituti 4- bosqich

MMT-81i guruh talabasi

Annotatsiya “Rivojlangan mamlakatlarda olib borilgan tadqiqotlar shuni ko‘rsatdiki, elektron banking operatsion xarajatlarni kamaytiradi va shuning uchun banklar uchun katta foyda keltiradi. ... Raqamli banking daromad olish uchun ko‘proq imkoniyatlar yaratadi, chunki ular qo‘shimcha foizsiz manbalardan daromad keltiradi. Qulay bo‘lgan elektron bank xizmatlari va mahsulotlarining joriy etilishi banklarga bo‘lajak mijozlarni jalb qilish imkonini berdi va bu ularning bozordagi ulushini oshirish imkonini berdi”. O‘zbekiston qonunchiligiga ilk marta raqamli bank tushunchasi 2018-yildan boshlab kiritilgan bo‘lib, “Banklarni ro‘yxatga olish va ular faoliyatini litsenziyalash tartibi to‘g‘risida” Nizomning birinchi bandida raqamli bankka quyidagicha ta‘rif berilgan:

“Raqamli bank — innovatsion bank texnologiyalaridan foydalangan holda (kassa xizmatini ko‘rsatmasdan) bank xizmatlarini masofaviy ko‘rsatuvchi bank yoki uning tarkibiy bo‘linmasi. Raqamli banklar tomonidan bank xizmatlarini masofaviy ko‘rsatish bankning ichki tartib qoidalariga asosan qonun hujjatlari talablarini inobatga olgan holda amalga oshiriladi”.

Abstract Research in developed countries has shown that e-banking reduces operating costs and therefore has great benefits for banks. ... Digital banking provides more opportunities to generate income, as they generate income from sources without additional interest. The introduction of convenient electronic banking services and products allowed banks to attract prospective customers, and this made it possible to increase their market share.” For the first time, the concept of a digital bank was introduced into the legislation of Uzbekistan since 2018, the first paragraph of the regulation” on the procedure for registration of banks and licensing their activities " defines a digital bank as follows:

"Digital banking is a bank or its structural unit that provides remote banking services using innovative banking technologies (without providing cash service). The remote provision of banking services by digital banks is carried out taking into account the requirements of legislation based on the internal regulations of the bank”.

Аннотация Исследования, проведенные в развитых странах, показали, что электронный банкинг снижает операционные расходы и, следовательно, приносит большую прибыль банкам. Цифровые банковские услуги предоставляют больше возможностей для получения дохода, поскольку они приносят доход из беспроцентных источников. Внедрение удобных электронных банковских услуг и продуктов позволило банкам привлечь потенциальных клиентов, что позволило увеличить их долю на рынке”. Впервые понятие цифрового банка было введено в законодательство Узбекистана с 2018 года, когда в первом пункте Положения “о порядке регистрации банков и лицензирования их деятельности” цифровому банку было дано следующее определение:

"Цифровой банк — банк или его структурное подразделение, осуществляющее дистанционное оказание банковских услуг с использованием инновационных банковских технологий (без кассового обслуживания). Дистанционное предоставление банковских услуг цифровыми банками осуществляется с учетом требований законодательства на основе правил внутреннего распорядка банка”.

Kalit so‘zlar: raqamli bank, internet banking, raqamli iqtisodiyot, kredit tashkilotlari, innovatsiyalar, moliyaviy texnologiyalar, an’anaviy bank institutlari, raqobatchi banklar.

Ключевые слова: цифровой банкинг, интернет-банкинг, Цифровая экономика, кредитные организации, инновации, финансовые технологии, традиционные банковские учреждения, банки-конкуренты.

Keywords: digital banking, internet banking, digital economy, credit organizations, innovations, financial technologies, traditional banking institutions, competitive banks.

Kirish. Mamlakatning moliyaviy-iqtisodiy barqarorligi ko‘p jihatdan bank tizimiga va ular faoliyatini samarali yuritishiga, ko‘rsatilayotgan bank xizmatlarining sifati hamda mijozlarga xizmatlar ko‘rsatish bo‘yicha yaratilgan qulayliklarning holatiga bankning doimiy e’tibor bergan holda ularning fikrlarini o‘rganib shu asosida bank xizmatlarini ko‘rsatish amaliyotni to‘g‘ri yo‘lga qo‘yishiga bog‘liq. Shuningdek, banklarning samarali faoliyat olib borishi uchun banklar ko‘rsatayotgan xizmatlarini sifat jihatidan oshishi avvalo banklar tomonidan mijozlar bozorini o‘rganish va ular talabidan kelib chiqib bank xizmatlarini ko‘rsatilishi zaruratini keltirib chiqarmoqda. Bank xizmatlari bilan qondiriladigan moliyaviy ehtiyojlar dastlabki ishlab chiqarish va shaxsiy ehtiyojlarning hosilasi, ya’ni ikkilamchi ehtiyojlar bo‘lib hisoblanadi. Banklar tomonidan ko‘rsatilayotgan xizmatlar bevosita bir qator ehtiyojlarni qondirishga xizmat qiladi. Bu ishlab chiqarish

ehtiyojlari (bank krediti orqali ishlab chiqarishni kengaytirish, mol yetkazib beruvchilar va xaridorlar bilan hisob-kitoblar tizimi orqali ishlab chiqarish uzluksizligini ta'minlash) va shaxsiy ehtiyojlar (aktivlardan olinadigan daromadlar hisobiga boshqa ehtiyojlarni qondiradigan, pullar va boshqa boyliklarni omonatda yoki bank seyfida saqlash orqali xavfsizligini ta'minlash, ulardan foizlidaromadlarga ega bo'lish va boshq.) bo'lishi mumkin. Lekin barcha aytib o'tilgan ehtiyojlar bevosita bank xizmatlari bilan qondirilishi mumkin emas. Bank xizmatlari dastlabki ishlab chiqarish va shaxsiy ehtiyojlarni emas, balki ularning hosilasi bo'lgan moliyaviy ehtiyojlarni qondiradi. Bu kredit muassasalari o'rtasida mijozlarning mablag'lari uchun kurashib o'z mahsulotlari va xizmatlarini o'tkazish bo'yicha raqobatni kuchaytiradi. Mustaqillik yillarida O'zbekiston banklari o'z xizmatlarini yetarli darajada shakllantirishga erishdi. Biroq, banklar o'rtasidagi raqobat kurashi ularni qo'shimcha mijozlar jalb etish hamda ko'rsatilayotgan xizmatlar doirasi va sifatini kengaytirish uchun yangicha yondashishga undamoqda. Tijorat banklari tomonidan mijozlarga xizmat ko'rsatishda albatta zamon talablari asosida, yangi texnologiyalardan foydalangan holda, mijozlarga qulayliklar yaratgan holda xizmat ko'rsatishi banklararo raqobat bozorida muhim talablardan hisoblanadi. Aks holda bankning mijoz uchun kurashda mag'lub bo'lishi holatiga olib kelishi mumkin. Bunda banklar doimiy tarzda mijozlarga ko'rsatilayotgan masofaviy xizmatlari turlari va sifat darajasini tahlil qilib borgan holda o'z oldiga qo'ygan maqsadlariga erishadilar. Bugungi kun nuqtai-nazaridan olib qaraganda, kelajak raqamli (onlayn) bank xizmatlari asosida faoliyatini yuritadigan banklar bajaradigan faoliyatini rag'batlantiradi. Tijorat banklarining masofaviy xizmatlari iste'molchilarining huquqlarini himoya qilishni ta'minlash mexanizmlarini yanada takomillashtirish va innovatsion rivojlanishning tendensiyalarini inobatga olgan xolda moliyaviy ochiqlik darajasini oshirish maqsadida 2018-yil 23-martda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining PQ-3620 sonli "Bank xizmatlari ommabopligini oshirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi Qarori qabul qilingan bo'lib, bunda bank xizmatlari ommabopligining oshirilishini va bank xizmatlari iste'molchilari huquqlarining himoya qilinishini ta'minlash masalalari alohida qayd etilgan. Shuningdek, mazkur masalalar O'zbekiston Respublikasi Markaziy bankining asosiy vazifalaridan biri ekanligi va bank xizmatlari iste'molchilarining huquqlari va qonuniy manfaatlarini himoyasini ta'minlash, moliyaviy ochiqlikni hamda aholi va tadbirkorlik subyektlarining moliyaviy savodxonlik darajasini oshirish asosiy vazifalari bo'lgan bank xizmatlari iste'molchilarining huquqlarini himoya qilish xizmati tashkil etilganligi ta'kidlangan. Shu bilan bir qatorda, 2018-yil 1-iyuldan tijorat banklari dastlabki ruxsatlarsiz va shaxsni tasdiqlovchi hujjatlarsiz mijozlarga bevosita xizmat ko'rsatish hududiga to'sqinliksiz kirish, mijozlarni dastlabki qabul qilish ma'muriyat xodimlaridan ko'rsatilayotgan bank xizmatlari to'g'risida dastlabki

maslahatlarni olish, kredit (mikroqarz) berish to‘g‘risida qaror qabul qilishning bosqichma-bosqich jarayonini va kredit (mikroqarz) berish to‘g‘risida xabardor qilish yoki uni berishni asoslantirilgan holda rad etish tartibini ko‘rsatgan holda kredit buyurtmalarini shaffoflik asosida ro‘yxatdan o‘tkazish va ko‘rib chiqish uchun shart-sharoitlar yaratishi kabi qator vazifalar belgilab berildi. Ayni paytda bank tizimida rejalashtirilgan islohotlar tijorat banklari barqarorligini ta‘minlash, omonatchilar va kreditorlar manfaatlarini samarali himoya qilish mexanizmlarini takomillashtirish orqali aholining bank tizimiga bo‘lgan ishonchini yanada mustahkamlashga erishishni ko‘zda tutadi. Bundan tashqari, qarorga ko‘ra “Amalga oshirilayotgan islohotlar natijasida bank tizimida xizmatlar ko‘rsatishning bozor mexanizmlari joriy etildi, ularning turlari kengaytirilmoqda, tadbirkorlar va aholi uchun moliyaviy ochiqlik oshib bormoqda. Aholi uchun valyuta ayirboshlash amaliyotlarini amalga oshirishni yengillashtiruvchi yangi bank xizmatlari joriy etildi, yakka tartibdagi tadbirkorlar tomonidan chet el valyutasini sotib olish uchun imkoniyatlar yaratildi[1]” –deb ta‘kidlangan. Yuqoridagilardan kelib chiqqan holda aytishimiz mumkinki, bugungi kunda masofaviy bank xizmatlari va ular bilan bog‘liq bo‘lgan munosabatlarni doimiy o‘rganib, takomillashtirib borish dolzarb masalalardan ekanligini ko‘rsatib beradi.

Vashington, 2023 — yil 30-noyabr-Jahon bankining ijrochi direktorlar Kengashi 50 million dollarlik imtiyozli kreditni tasdiqladi. “O‘zbekistonda raqamli inklyuziya” loyihasini amalga oshirish uchun. Loyiha hukumatning raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish borasidagi sa‘y-harakatlarini qo‘llab-quvvatlaydi, shuningdek, qishloq va chekka hududlardagi minglab yoshlarning axborot texnologiyalariga asoslangan xizmatlar (ITES xizmatlari “Information Technology Enabled Services”) bo‘yicha raqamli ko‘nikmalar va ishga joylashish imkoniyatlarini o‘rgatish imkoniyatlarini kengaytiradi.

O‘zbekiston ITES xizmatlari sohasida eksport hajmi 600 ming dollardan sezilarli darajada oshganini ko‘rsatdi. 2017-yilda 140 mln dollargacha 2022-yilda axborot texnologiyalari sohasida (IT-sektor) kompaniyalar soni va yuqori maoshli ish o‘rinlari ko‘payishi bilan birga. Ijobiy tendentsiyalarga qaramay, butun axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) sektorining mamlakat yalpi ichki mahsulotiga qo‘shgan hissasi hali ham past bo‘lib, 2022-yilda 1,9 foizni tashkil etdi.

Mamlakatni 2030-yilgacha rivojlantirish strategiyasi (“O‘zbekiston-2030” strategiyasi) joriy o‘n yillikning oxiriga kelib mamlakat Markaziy Osiyo axborot texnologiyalari markaziga (“IT-HUB”) aylanib, IT-xizmatlar eksporti hajmini 5 milliard dollarga yetkazishni nazarda tutadi. yiliga IT-kompaniyalarning O‘zbekistondagi vakolatxonalarini sonini 1000 taga yetkazadi, shuningdek, IT-sektorda 300 ming nafar yoshlarni ish bilan ta‘minlaydi.

Ushbu Jasur maqsadlarga erishish uchun O‘zbekiston raqamli texnologiyalar

sohasida tegishli ko‘nikmalarga ega kadrlar tayyorlash, zarur IT va ofis infratuzilmasini rivojlantirish, IT-sektorni rivojlantirish uchun Qonunchilik va strategiyalarni ishlab chiqish, shuningdek, ushbu sohaga xorijiy va mahalliy investitsiyalarni jalb qilish uchun rag‘batlantirish uchun katta mablag‘ sarflashi kerak bo‘ladi.

O‘zbekistonning raqamli iqtisodiyotiga sarmoya kiritish, shuningdek, yoshlar, jumladan, hozirda ta‘lim olmagan, kasbiy tayyorgarlikka ega bo‘lmagan va ish bilan band bo‘lmagan ayollar sonini kamaytirishga yordam beradi.

“Jahon banki tomonidan qo‘llab-quvvatlanadigan yangi loyiha O‘zbekistonga Ites xizmatlari sektoridan iqtisodiy o‘shish, ish o‘rinlari yaratish va xorijiy investitsiyalarni jalb qilish katalizatori sifatida foydalanishga yordam beradi. U raqamli texnologiyalar vazirligi huzuridagi IT-Park tomonidan mamlakatning qishloq va chekka hududlarida yashovchi 30 yoshgacha bo‘lgan minglab yoshlarni o‘qitish maqsadida amalga oshiriladi. Ites loyihasi doirasida ushbu shaxslarni ishga qabul qiladigan kompaniyalarga turli imtiyozlar beriladi”,-dedi Jahon bankining O‘zbekistondagi vakolatxonasi rahbari Marko Mantovanelli.

2029-yilda loyiha yakunlanar ekan, O‘zbekistonning ITES xizmatlari sektorida 25 mingga yaqin kishi ish bilan ta‘minlanishi va 15 mingga yaqin kishi tegishli sohalarda ishga joylashishi prognoz qilinmoqda. Loyiha turli tadbirlarni, shu jumladan quyidagilarni qo‘llab-quvvatlash orqali ushbu maqsadlarga hissa qo‘shishga qaratilgan:

Mamlakat bo‘ylab zamonaviy ofis maydonlarini taklif qiluvchi 11 tagacha mintaqaviy ITES markazlarini ishga tushirish. Ushbu chora-tadbirlar Ites kompaniyalarini O‘zbekiston mintaqalarida o‘z vakolatxonalarini ochishga undaydi. 6200 ga yaqin yoshlarni, shu jumladan 3100 ayolni va 250 nogironlikni asosiy kasbiy ko‘nikmalarni rivojlantirish dasturlari, shu jumladan aloqa, kompyuter ko‘nikmalari va tillarni bilish (Ites kompaniyalarida talab qilinadigan ingliz va boshqa chet tillari) bo‘yicha o‘qitish.

9000 ga yaqin yoshlarni, shu jumladan 4500 nafar ayolni va 360 nafar nogironligi bo‘lgan shaxslarni manfaatdor ITES kompaniyalariga ishga joylashtirish, ular loyiha doirasida yuqorida aytib o‘tilganlarni o‘z xodimlariga qabul qilish uchun moliyaviy rag‘batlantiradilar.

O‘zbekistonda xorijiy va mahalliy ITES-kompaniyalar faoliyati uchun qulay shart-sharoitlar yaratish uchun qabul qilinishi zarur bo‘lgan normativ-huquqiy hujjatlarni ishlab chiqish.

Yuqorida aytib o‘tilgan loyiha tadbirlari tufayli 240 ga yaqin yangi ITES kompaniyalari IT - Park rezidenti bo‘lib, O‘zbekistonda o‘z faoliyatini boshlaydi.

Banklar uchun raqamli transformatsiya eski texnologiyalarni modernizatsiya qilish vositasidan rentabellikni oshirish vositasiga aylandi. Bu banklarga

foydalanuvchi tajribasini (UX) yaxshilashga va operatsion samaradorlikni oshirishga imkon berdi. Biroq, texnologik yutuqlar va mijozlarning kengaytirilgan taxminlarining kombinatsiyasi shuni anglatadiki, dunyoning barcha burchaklarida turli segmentlarga xizmat ko'rsatadigan barcha o'lchamdagi banklar xotirjam bo'la olmaydi—ular raqobatbardosh bo'lib qolish uchun raqamli tendentsiyalardan oldinda bo'lishlari kerak. Bundan ham muhimi, ular raqamli transformatsiyalar mijozlarning ehtiyojlarini qondirishga yordam berishini va ular bilan faqat mahsulot va xizmatlarni sotishdan tashqari aloqada bo'lishlarini ta'minlashi kerak.

Global Finance-ning dunyodagi eng yaxshi raqamli banklari 2023-1-tur mukofotlari g'oliblari doimiy ravishda o'z xizmatlarini yangilab turishadi va bunga erishish uchun yangi texnologiyalardan foydalanadilar. Barcha mintaqalarda bir nechta mamlakat va pastki toifadagi mukofotlarga sazovor bo'lgan Citi mijozlarga dunyoning istalgan qismida rivojlanayotgan raqamli talablarni qondirishga yordam beradigan amaliy dasturlash interfeysi (API) ulanish platformasini ishlab chiqdi. Masalan, Citi G'aznachilik va savdo echimlari (TTS) raqamli kanal echimlari Hindistonda mobil hamyonni to'ldirish, Argentinada mikro kreditlar berish va AQShda tezkor to'lovlarni amalga oshirishga imkon beradi. Ulanish juda muhim bo'lgan dunyoda API-lar bankning tovarlari va xizmatlarini birlashtirish uchun juda muhimdir, bu unga uchinchi tomon mahsulotlari va dasturlarini taklif qilish imkonini beradi. Citi uchun korporativ resurslarni rejalashtirish (ERP), g'aznachilik ish stantsiyalari tizimlari va FinTech-larning etakchi provayderlari bilan API imkoniyatlarini joylashtirish uchun hamkorlik uzluksiz integratsiyani ta'minlaydi-korporativ mijozlarga to'g'ridan-to'g'ri iste'molchilarga oqimlarni boshlash, yangi elektron tijorat modellaridan foyda olish, ommaviy tranzaksiyalarni qayta ishlashdan Real vaqtda ishlashga o'tish, va tezkor to'lovlarda ishtirok eting.

Citi TTS-ning raqamli va ma'lumotlar bo'yicha global rahbari Naveed Anvarning aytishicha, bugungi raqamli iqtisodiyotda ishbilarmonlik chaqqonligi raqamlashtirish bilan birga ketadi. "Tijoratning kelajagi mijozga qachon va qayerda kerak bo'lsa, uzluksiz to'lov tajribasiga tayanadi", deydi u. "Borgan sari raqobatbardosh bozorda mijozlar ham yangi takliflarni tezda ishga tushirishlari kerak. Ushbu haqiqatlar chaqqonlik muhimligini anglatadi va bu zamonaviy raqamli echimlar bilan ta'minlanadi."

Banklar mijozlarga haqiqiy qiymatni ta'minlaydigan echimlarni taqdim etishlari kerak. G'arbiy Evropada ikkita yunon banki mahalliy kompaniyalarning o'sishiga yordam berishda raqamlashtirishning afzalliklarini isbotlamoqda. G'arbiy Evropadagi eng yaxshi savdo Moliya xizmatlari mukofotiga sazovor bo'lgan Eurobank o'zining korporativ elektron bank platformasi orqali mavjud bo'lgan yangi modulni ishlab chiqdi, joriy va tarixiy savdo operatsiyalari bo'yicha to'liq ko'rinishni ta'minlash uchun, Real vaqt holatiga ega bo'lib, mijozlarga keng assortimentni boshqarish

imkonini beradi. savdo moliya mahsulotlari. Bu Eurobankning exportgate xalqaro savdo portaliga qo‘shimcha bo‘lib, unda 180 dan ortiq mamlakatlar va banklarning savdo klublari alyansi tarmog‘iga a‘zolik to‘g‘risidagi ma‘lumotlar mavjud.

Shu bilan birga, Gretsiya Milliy banki (NBG) o‘zining raqamli platformalari, ERP va g‘aznachilikni boshqarish tizimi provayderlari tarmog‘i va korporatsiyalar bilan to‘g‘ridan-to‘g‘ri integratsiya dasturlari orqali taqdim etadigan eng yaxshi onlayn G‘aznachilik xizmatlari uchun mukofotni qo‘lga kiritdi. NBG g‘aznachilik xizmatlarini targ‘ib qilish uchun elektron axborot byulletenlarini, raqamli bannerlarni, ijtimoiy media tarkibini va maxsus savdo kampaniyalarini taqdim etadi.

Yaqin Sharqdagi eng yaxshi savdo Moliya xizmatlari uchun mukofotni qo‘lga kiritgan birinchi Abu-Dabi banki mintaqadagi an‘anaviy va Islomiy moliyalashtirishga imkon beradigan to‘liq avtomatlashtirilgan ta‘minot zanjiri moliya taklifiga ega bo‘lgan birinchi bankdir. Bank, shuningdek, yaqinda yetkazib beruvchi onboarding jarayonini tezlashtirish uchun yangi raqamli o‘z-o‘zini onboarding platforma boshladi.

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 23 мартдаги “Банк хизматлари оммабоплигини О‘ЎНАПН бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3620 сонли Қарори. www.lex.uz
2. О‘zbekiston Respublikasining “То‘lovlar va to‘lov tizimlari to‘g‘risida”gi Qonuni. O‘RQ-578-son 01.11.2019. <https://www.lex.uz>.
3. “2017–2021-yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha Harakatlar strategiyasini «Ilm, ma‘rifat va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish yili”da amalga oshirishga oid davlat dasturi to‘g‘risida»gi O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining farmoni. <https://lex.uz/docs/4751561>.
4. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 30 ... O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 30-iyundagi PF-5099-sonli “Respublikada axborot texnologiyalari sohasini rivojlantirish uchun shart-sharoitlarni tubdan yaxshilash chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi Farmoni.
5. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “2019 – 2021-yillarda O‘zbekiston Respublikasini innovatsion rivojlantirish strategiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi 2018-
6. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Axborot texnologiyalari va kommunikatsiyalari sohasini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi
7. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 7-fevraldagi PF-4947-son “O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha harakatlar strategiyasi to‘g‘risida”gi Farmoni [Elektron resurs]: www.lex.uz.

8. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 — 2021-yillarda O‘zbekiston Strategiyasini “Ilm, ma’rifat va raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish yili”da amalga oshirishga oid davlat dasturi to‘g‘risidagi Farmoni. www.lex.uz.

9. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti O‘zbekiston Respublikasini 2030-yilga

H 10. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy
YHYPERLINK ["http://uza.uz/oz/documents/zbekiston-respublikasi-prezidenti-](http://uza.uz/oz/documents/zbekiston-respublikasi-prezidenti-)

Y
E
R
L
K
N
K
-
h
h
r
z
p
y
e
e
x
n
e
g
g
l
o
l
i
y
h
2
g
o
v
2